

Elhagyott gyermekek

Látogatás a gyermekmenhelyen

Budapest, június 5.

Az Ühői-ut végén, ahol befejeződnek a levegőt és napfényt elfogó házsorok, ahol kezdődik egy kis szabad természet — építette a magyar kormány az 1901. VIII. és XXI. törvénycikkek értelmében az állami gyermekmenhelyet, az elhagyott, a törvénytelen vagy kellő gondozásban nem részesülő gyermekek számára.

Négy nagy pavillon derékszögben zárja be a virágos, fás, parkos udvart és a teljesen modern épületek külső komoly tisztasága valahogyan a belső rendet és gondosságát is érezteti már első pillanatra a szemlélővel.

Dr. Szana Sándor a budapesti menhely igazgatója kalauzol. Megismerkedünk a gyermek szétosztási és védelmi irányítás gyakorlati tényezőivel. A főépületben van a felvételi iroda 6—8 tágas helyiség orvosokkal, ápoló nőekkel és irodakisasszonyokkal. Naponta átlag 30 gyermek kerül felvételre, évente örülbelül tizezer. A gyermeket felveszik, — az anyát a gyermek egyéves koráig a gyermek mellett tartják, illetve gyermekkel küldik a vidéki telepekre. És ezt olyan szigorúan teszik, hogyha egy nap is hiányozna a gyermek egyéves korából — az anya visszamarad. Külön felvételi törzslapja van minden gyermeknek és felvételkor a legkitünőbb műszerekkel megméri hosszúságát és súlyát a kicsinyeknek — bevezetik a törzslapba és a telepörvosok kötelesek a legkisebb megbetegedését, rosszullétét is jelenteni a központi gyermekmenhelynek. Ezt a jelentést mindig átvezetik a törzslapba, úgy, hogy amikor az anya jön érdeklődni, a gyermekéről a legpontosabb információt tarthatják eléje.

A gyanus és megfigyelésre szoruló gyermekek az úgynevezett észlelő-osztályba kerülnek. — Itt, ebben a másik külön pavillonban, nagy termekben vannak elhelyezve a kicsinyek, akikről nem tudhatni egyelőre: komoly, fertőző vagy más bajuk lehet. — A szobákban minden gyermek külön kis üveggkamrában fekszik, — ez a legújabb kezelési rendszer, amely mellett egymás mellett feket az üvegfalás szobácskákban egy tifuszos, egy tüdőgyulladásos, egy skarlátos stb. a fertőzés veszélye nélkül. Ezt akarják meghonosítani a nagy kórházakban is.

A folyosón játszadoznak a már alig gyanus csöppöcskék — kicsi asztal mellett négy-öten — a kezükben játék-kanna, kis ásó, a fal mellett ugrózsínór, karika, az asztalon pörgetyű. Mindenik mellett az anyja, vagy hivatásos felügyelő.

Egy másik osztályban vannak a vidékre irányítottak az anyjukkal; egészséges, eleven tekin-

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujság

Osztályozás

362.7

Szerző

Hely

Cím Elhagyott gyermekek.

Idő

1913

Forrás:

Világ

Személy

Bp.

1913 VI/6

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

tetű gyermekek: hófehér ágyak az anvák és az ő részükre, majolika a falon — mindez rendkívül kellemes benyomást tesz a szemlélőre.

A sebészeti osztályban látjuk a legérdekesebb és legszomorubb megfigyelendőket. Kicsinyek — akiket már a bölcső után a testi szenvedés fogad, emitt csonttuberkulózis ékteleníti ványadt testüket, amott sérvvel terhelt, alig 3—4 éves fiucska fekszik; a mellette levő ágyban egy szintén sérvtől operált hatéves kis leány alszik. — Olyan szomorú látni némelyik arcon a kora öregséget, a halál facies hypokaticájával; a másikon a szenvedést, amelytől talán évekig sem szabadulhat.

Egy sarokágyban egy lóláb állású hétéves fiú fekszik, akiről elmondja a kezelő főorvos, hogy már négyszer került vissza hároméves kora óta, állandóan kezeli, hogy a lábát helyreállítsa. Csontoperációkat végzett rajta és a fiú leginkább akkor örült és a gyönyör fénye csillogott szeméből, mikor vágta vagy operálta és keservesen zokogott, amikor a többit kezelte és ő vele nem dolgozott.

Egy másik, élénk, eleven szemű, pirosképű gyermeket pedig bemutat, mint olyat, akiről egész bizonyos a bűn felé vezető terheltség. Kismérvű csonttuberkulózisa kezelés alatt van, de azért éjjel, mikor nem figyelik, kiszökik az ágyából és meg rázza a másik szenvedésében épp elszunnyadó gyermek ágyát, míg az felébred. Vagy pedig bepizkítja a legteljesebb mértékben és minden képzelhető módon a fehérneműjét és lepedőjét, azután pedig a másik kis társa kezébe adja. És mindez jól esik

neki. A gyermeksadista és a későbbi gonosztevő példánya.

Kitűnőek a műtőterem dezinficiáló berendezései. Szappan nincs, csak egy gépből hull szappan-

pör vagy oicott szappan. Kezicsap nincs a vízvezetéken, hanem mint a zongoránál, pedállal kell dolgozni. Egy pedál: hideg víz; másik pedál: forró víz; a kettő együtt: langyos.

Érdekes a tej-, kávé-, teakonyha is. A kicsik makk-kávét vagy tiszta tejet, vagy hideg-méleg sacharinnal édesített teát kapnak. Az edények kimosása vízturbinákkal történik. Egy vékony, sokoldalú kefére rátolják az üveget, megnyitják a vízcapot és a víz ereje forgatni kezdi a turbinát, az pedig legapróbb részletig kitisztítja az üveget.

Tanulságos a 12 éven aluli javítónevelésbe kiadandók osztálya is.

Egy felügyelőnővel négy kis leány — 8—9 évesek — ül egy padon és olvas. Megkérdezzük őket. Kiderül, hogy lopni nagyon szeretnek. Kék, egyszerű, tiszta ruhájuk, szelid szemük. Aki látja, nem is hinné, hogy lopás a természetük. De a negyedik — egy újpesti kis leány — keservesen sir.

— Visszamegyek a mamához. Én nem tettem semmi olyan rosszat, én vissza megyek a mamához.

— Hát mégis mit csináltál?

— Elmentem a moziba és a mama elvitt a rendőrökhöz és azok idehoztak. Én nem fogok többet elmenni, csak eresszenek vissza a mamához.

A vezető főorvos is érdeklődni kezd és kiderül, hogy állandóan elszökik hazulról a moziba és az anyja, egyszerű munkásasszony, nem bírván vele, elvitte a rendőrségre.

A budapesti gyermekmenhely igazán magas hivatása és kötelessége tudatában, ragyogó tisztaság és észszerű vezetéssel, a modern gyermek higiénia minden eszközének felhasználásával dolgozik és így nem csoda, hogy az elsők között áll a kultúr-nemzetek sorában, amint ezt a drezdai egészségügyi kiállítás is elsősorban igazolta.